

การรุกรานของน้ำเค็มช่วงหน้าแล้ง

ปัญหาการรุกรานของน้ำเค็มจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการน้ำ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทาน ได้ควบคุมความเค็มเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรกรรม และแหล่งผลิตน้ำประปา ซึ่งจากการตรวจวัดค่าความเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยา ท่าจีน แม่กลอง บางปะกง นครนายก และปราจีนบุรี ของกรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ กรมชลประทาน การประปานครหลวง และการประปาส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนได้ดังนี้

แหล่งน้ำที่มีการควบคุมความเค็ม

แม่น้ำเจ้าพระยา

(ตั้งแต่ปากแม่น้ำจนถึงบริเวณสะพานพระพุทธยอดฟ้า) มีสภาพเป็นน้ำกร่อย ควบคุมความเค็มโดยการระบายน้ำจากเขื่อนล้นพระยา จังหวัดชัยนาท และเขื่อนพระรามหก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แม่น้ำท่าจีน

(บริเวณอำเภอเมืองสมุทรสาคร) มีสภาพเป็นน้ำกร่อย ควบคุมความเค็มโดยการผันน้ำแม่กลอง จากประตูระบายน้ำท่าสาธ-บางปลา ลงสู่แม่น้ำท่าจีนที่บริเวณตำบลบางปลา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

แม่น้ำแม่กลอง

(บริเวณอำเภอเมืองสมุทรสงคราม) มีสภาพเป็นน้ำกร่อย ควบคุมความเค็มโดยการระบายน้ำจากเขื่อนแม่กลอง อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

แม่น้ำบางปะกง

(พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา) มีสภาพเป็นน้ำกร่อย ควบคุมความเค็มโดยการระบายน้ำจากเขื่อนนฤพิตินทระจินดา อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี

ปัจจัยที่มีผลต่อการรุกรานของน้ำเค็ม

- **ปัจจัยทางธรรมชาติ ได้แก่** การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ที่ส่งผลให้เกิดระดับของน้ำทะเลเพิ่มสูงขึ้น การทรุดตัวของแผ่นดิน รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณ รูปแบบ การกระจายตัวของฝน และระยะเวลาของฤดูแล้งที่ยาวนานขึ้น
- **ปัจจัยที่มนุษย์ก่อขึ้น ได้แก่** การสูบน้ำบาดาลมาใช้ในพื้นที่อยู่อาศัย การประกอบอุตสาหกรรม และการทำการเกษตรที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น

การป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบ

1. สำนองน้ำในพื้นที่ต้นน้ำสำหรับผลักดันน้ำเค็มและเจือจางค่าความเค็ม
2. ทำเขื่อน/ประตูระบายน้ำเพื่อป้องกันการรุกรานของน้ำเค็ม
3. ขยายพื้นที่ปลูกป่าชายเลน
4. จัดเตรียมแหล่งน้ำเพื่อสำรองน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาในช่วงหน้าแล้ง
5. ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

ผลกระทบ

ในช่วงหน้าแล้งน้ำเค็มจากทะเลสามารถรุกเข้าสู่แม่น้ำเป็นระยะทางไกลขึ้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สิ่งปลูกสร้าง และการใช้น้ำในด้านต่างๆ เช่น เกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการประปา

